

Gazeta Śląska

Organ Chrześcijańskiej Demokracji

KATOWICE, ULICA MARSZAŁKA PIĘSUDSKIEGO Nr. 43 — TELEFON KATOWICE 260

Nr. 21

Katowice, sobota, 15 września 1928 r.

Rok I.

Wpływ polityki państwowej na codzienny kawałek chleba obywatela.

Jesteśmy zbyt młodem państwem, ażeby poszczególni obywatele mogli sobie dostatecznie uświadomić wpływ polityki państwowej na swój codzienny kawałek chleba. W dodatku, w pierwszych ośmiu latach rządów parlamentarnych ciągle zmiany rządów i wybicie się sejmowładztwa na czoło wszystkich czynników państwowych przyczyniły się do urobienia w naszym społeczeństwie tak ujeranego sądu o polityce państwowej, że ostatecznie, przeciętny obywatel polski począł unikać myśli i słów, dotyczących życia i pracy politycznej w Polsce.

A jednakowoż od umiejętnych rządów w państwie w ogromnej mierze zależną jest wielkość i jakość naszego codziennego kawałka chleba.

Każdy rząd, o ile ma prowadzić obmyślaną i celową politykę musi trwać conajmniej lat kilka. Im dłużej jakiś rząd rządzi, tem lepsze rezultaty działalności jego dla społeczeństwa i państwa wydawać może. Minister o przeciętnych zdolnościach, zasiadający na owym fotelu lat 5,—więcej zdziała dla narodu,—niż jego kolega—genjusz, dzierżący tekę ministerjalną tydzień lub miesiąc.

Najlepsze gospodarstwa rolne, których właściciele zmieniają się co kilka miesięcy zostają zachwaszczone i zaniedbane. Inwentarz jego będzie coraz to gorszy i mniejszy, zaś rola wydawać będzie coraz to gorsze plony. Gospodarstwo takie stanie się wreszcie tylko objektem handlu w rękach spekulantów, i nie dorówna w swej wydajności nawet tej zagrodzie, która ma gorsze grunta, lecz które od lat 10—ciu i więcej z zamiłowaniem uprawia jeden i ten sam właściciel, względnie jego dzieci.

Podobnie jest z państwem i jego rządami. W prawdzie państwo należy do wszystkich obywateli, gdyż wszyscy swą pracą i płaceniem podatków przyczyniają się do jego istnienia. Z tego też powodu jeden człowiek, nie może uważać państwa za swoją wyłączną własność i nie może rządzić niem według własnego upodobania przez całe życie, wbrew woli narodu. Dlatego też we wszystkich państwach europejskich, z wyjątkiem Rosji, rządy są kolegjalne t. j. wszyscy ministrowie odpowiadają solidarnie za swą działalność przed narodem, który znów ze swej strony w takiej czy innej formie wyraża swą zgodę na istnienie danego rządu.

Rządy więc państw europejskich, a więc i w Polsce, według konstytucji tych narodów, pochodzą z woli narodu. Naród to za pośrednictwem swego parlamentu wybiera rząd zaś parlament wyraża swą zgodę na istnienie rządu zwykłą większością głosów.

Zdażyć się jednak może, że rozbity parlament na szereg drobnych partij takiej większości nie posiada. Wówczas utworzenie stałego rządu staje się rzeczą niemożliwą. Rządy nie mogą

dochodzić do skutku, o ile zaś który powstanie, to po kilku tygodniach znów upada itd. Każdy taki minister, wybrany przez tak niezgrany i i bez zwartej i stałej większości sejm pracuje zwykle ponad siły, gdyż chce zaprowadzić porządek w swym resorcie i w kraju. Lecz praca jego, nie może wydać żadnych owoców i po niedługim czasie kłótniwy i nieposiadający stałej większości sejm odwoła go od rozpoczętej pracy.

Tak niestety było aż do rewolucji majowej. W każdym stronnictwie nie brakowało wówczas ludzi zdolnych, uczciwych i pracowitych. Lecz ludzie ci w skutek braku zwykłej większości w sejmie, swych dobrych zamiarów nie mogli zrealizować, i ówczesni ministrowie nie byli gorsi od obecnych. Lecz wskutek ciągłego odwoływania ich ze stanowiska, żadnego rozpoczętego planu przeprowadzić nie byli w stanie. Każdy minister, nim zdążył przystąpić do realizacji swego programu, musiał ustąpić. Społeczeństwo zaś, które pracowało i domagało się rezultatów swej pracy w postaci lepszych warunków bytu, widząc, jak rządy w Polsce waliły się jeden po drugim, a przywódcy partyjni w Sejmie nie byli zdolni wytworzyć stałej większości, do całej polityki zaczęto tracić zaufanie.

W takich warunkach zaprowadzenie stałych rządów bez woli Sejmu naszego było rzeczą stosunkowo nietrudną i musiało spot-

kać się z ogólną aprobatą ludności Polski.

Każdy nieuprzedzony Polak przyznać musi, że rozwój gospodarczy w Polsce po przewrocie majowym dokonuje się w szybszym tempie, niż w latach poprzednich. Także sprawność administracyjna, aczkolwiek wykazuje jeszcze pewne luki, bardzo znacznie postąpiła w tym czasie naprzód. Wzrost poważania Polaki zagranicą jest bez porównania większy, niż był poprzednio. Może być spór o to, czy jest to zasługą rządów pomajowych, czy też jest to wynikiem ciągłej pracy całego narodu. Faktem jest, że taki postęp wszyscy stwierdzamy. A to dla społeczeństwa jest najważniejszym.

Jeśli więc postęp ten dokonany został za czasów rządów stałych, których Sejm obalać nie był w stanie, to każdy obywatel pragnie, ażeby tak nadal było. Twierdzenie bowiem, że i przy ciągłej zmianie rządów parlamentarnych postęp taki również mógł się być dokonać, zawiera w sobie tyle niepewności i ryzyka, że co najwyżej, mniejszości narodowe i komuniści mogą uznać je jako mądre.

Natomiast ogół społeczeństwa polskiego powiada tak: Jeśli za rządów stałych dokonał się taki postęp w Polsce, to niechaj i nadal takie rządy pozostaną, gdyż to daje nam maksimum pewności, że ten postęp i nadal nie będzie hamowany.

St. Janicki.

Kiedy lekarz odpowiada za uszkodzenie zdrowia

Sąd najwyższy wydał ostatnio zasadniczy wyrok w sprawie odpowiedzialności lekarza za pozbawienie życia, lub uszkodzenie zdrowia brzez nieostrożność.

Oskarżonym był pewien prowincjonalny lekarz, dr. M. przez swego pacjenta. Dr. M. dwukrotnie prześwietlał w ciągu jednego dnia pacjenta promieniami Röntgena, poczem na plecach pacjenta pojawiły się rany oparzenia, zaś stan zdrowia uległ silnemu pogorszeniu.

Znawca, biegły uznał stan zdrowia skarżącego za bardzo ciężki, a uszkodzenie za trwałe. Sąd Okręgowy w II-iej instancji skazał doktora M. na 500 zł grzywny i 2 tygodnie aresztu.

Sąd Najwyższy, rozważając tę sprawę, wyrok poprzedni uchylił, wydając zasadnicze orzeczenie w sprawie odpowiedzialności lekarza.

—Dla skazania lekarza—

orzekł Sąd Najwyższy — za zastosowanie zabiegu, którego skutkiem była śmierć, lub uszkodzenie zdrowia pacjenta niedość by sąd ustalił według swego przekonania związek przyczynowy między prześwietleniem promieniami Röntgena, a oparzeniem, niedość wyrazić przekonanie, że lekarz powinien był stosować ten środek ostrożniej, lub nie stosować go wcale, lub przedtem przedsięwziąć inne czynności, natomiast obowiązany jest sąd ustalić, że lekarz działał wbrew ustalonym, lub, ogólnie przyje-

tych wymogom i wskazówkom nauki i odstąpił od nich wskutek niedbalstwa, nieostrożności lub lekkomyślności.

Tylko więc w tym wypadku może odpowiadać lekarz za pozbawienie życia, lub uszkodzenie zdrowia przez zastowanie zabiegu.

Jak uzyskać zniżkę podatkową

Wielu rzemieślników nie zdaje sobie sprawy z tego, że nie wykorzystuje w pełni przysługujących im praw. O ile dochód płatnika nie przekracza sumy 7,200 zł. rocznie wówczas przysługuje mu prawo domagania się zniżki taryfy podatkowej o dwa stopnie w odniesieniu do każdego z członków jego rodziny, pozostających na jego utrzymaniu. O ile dochód podatnika wynosi nie więcej niż 3,600 zł rocznie, wówczas—nawet gdy nie posiada nikogo na utrzymaniu—płaci niższy o 20 proc. od skali zasadniczej podatku dochodowego. Wypadki osłabiające zdolność płatniczą podatnika, jak długo trwała choroba, katastrofa żywiołowa, zawieszenie wypłat i t. d. również są przez urzędy wymiaru podatków brane pod uwagę należy je jednak oczywiście w odnośnym podaniu poinformować. Zeznania takie należy składać za pokwitowaniem na specjalnie sformułowanym podaniu bądź też na otrzymanym w Urzędzie Skarbowym formularzu.

Nasz handel z zagranicą w świetle cyfr i faktów

Ile Polska towarów własnych sprzedaje zagranicy, ile sprowadza z krajów obcych, — oto pytanie, na które co miesiąc dają odpowiedź oficjalne statystyki. Zarówno sfery rządowe jak i uczeni ekonomiści wyczekują z niepokojem, jako że od szeregu miesięcy zestawienie liczb dotyczących przywozu, czyli t. zw. bilans handlowy kształtuje się dla nas ujemnie. Dlaczego? Przyczyna tkwi głęboko w strukturze gospodarczej państwa, w poziomie, na jakim się znajduje jego przemysł i kultura rolna, wreszcie w psychice jego obywateli. Odziedziczyliśmy po zaborcach trzy dzielnice, będące skrawkami odrębnymi. Pierwsze lata niepodległości upłynęły w pracy nad odbudową zniszczeń powojennych i nad zespaleniem odrębnych części państwa w jedną zwartą całość. Nasza ekspansja gospodarcza w tem okresie przedstawiała się jako chaos nieskoordynowanych poczynań. Były w tym czasie okresy dodatniego i biernego bilansu handlowego, ale wobec stagnacji przemysłu w większości państw Europy i inflacji, te krótkie przebiegi aktywności nie mogły uchodzić za miarodajne. Długotrwały, ujemny bilans handlowy daje się zauważyć właśnie w czasach, kiedy życie gospodarcze kraju przybiera na tempie, rozwijając się wszędy i wzdłuż, w czasach wzmożonej produkcji i znacznego w związku z tem spadku bezrobocia. **Rozbudowujący się przemysł sprowadza więcej surowców dla przeróbki i maszyn dla instalacji nowych, rozszerzenia i rekonstrukcji starych zakładów fabrycznych.** Z drugiej strony zubożały konsument, który dziś nabywa towarów coraz więcej. W pewnych wypadkach przedwojenna norma spożycia została przekroczona. Ten wzrost rynku wewnętrznego zmniejsza zdolność eksportową naszego przemysłu i rolnictwa, które pracują głównie na zaspokojenie potrzeb własnego rynku, a podnoszenie się dobrobytu i inwestycje przyczyniają się do wzrostu importu z zewnątrz. Na okoliczność tę wskazał w swym ostatnim sprawozdaniu doradca finansowy Rządu polskiego p. Dewey. Jednakże ekonomista amerykański zaznaczył przytem, że jakkolwiek ujemny bilans handlowy jest zjawiskiem przejściowym procesowi intensywnej rozbudowy, to jednak należy już teraz obmyśleć środki celem zrównoważenia go na przyszłość. Zmniejszyć import i wzmocnić eksport! Są to dyrektywy zbyt ogólne, by można było całe zagadnie-

nie zamknąć w tych kilku słowach. Dalsze nakazy dla naszych sfer gospodarczych wypływają logicznie z powyższego założenia. A więc zmniejszyć import przez podniesienie własnej wytwórczości i tą samą drogą powiększyć eksport. Położyć przytem wielki nacisk na standaryzację towaru i racjonalną organizację eksportu która z przyczyn całkowicie zależnych od naszych sfer przemysłowo handlowych kroczy dotąd po utartych ścieżkach, przepłacając na obcym pośrednictwie i nie mogąc się wyzbyć zastających narowów i nałogów. Najważniejsze nasze produkty — mówił minister Kwiatkowski w swym przemówieniu wygłoszonym na otwarciu targów wschodnich we Lwowie — spotykają na dawnych, przedwojennych naturalnych rynkach zbyt nieprzewyżnione trudności. P. minister poruszył to samo zagadnienie pod innym kątem widzenia, ze stanowiska egoizmu gospodarczego państw, które prowadzą z nami handel, rzucając hasło „twórczej samoobrony“. „Prawo pierwszeństwa importu do Polski muszą mieć te państwa, które na podstawie zawartych konwencji handlowych umożliwiają eksport towarów z Polski na ich własne rynki. Przechodząc do powyższych ogólnych rozważań do oceny bilansu handlowego za lipiec r. b. trzeba zaznaczyć, że wykazuje on widoczną zmianę na lepsze. Wartość importu stanowiła w tem czasie 288 mil. zł. eksportu — 202 mil. zł. Deficyt wynoszący 86 milj. jest o blisko 11 milj. zł. mniejszy niż w miesiącu poprzednim. Poprawę tę zawdzięczamy prawie całkowicie wzrostowi wywozu, który powiększył się o 6,5 milj. zł. wykazując znaczne zwyczajki w działach trzody chlewnej, materiałów i wyrobów drzewnych, oraz, co jest wysoce pocieszające, w dziale wyrobów włókienniczych (o 4 milj. zł.)

Wartość przywozu zmniejszyła się o 1,3 milj. zł. Zmalał przede wszystkim wóz artykułów spożywczych o całe 16,5 milj. i wyrobów włókienniczych o 3,4 milj. zł. Charakterystyczny jest wzrost importu kauczuku i wyrobów kauczukowych (głównie opon i dętek), co wskazuje na dalszy rozwój naszego przemysłu gumowego, tudzież automobilizmu w Polsce. Wzrost przewozu szmelcu żelaznego i miedzi oraz maszyn zaliczyć należy również do objawów pomyślnych, które świadczą o szybkiej a nieustannej rozbudowie naszego przemysłu.

Wszechświatowa wystawa prasowa

Kolonja, w sierpniu.

Zpaństw europejskich, biorących poza Niemcami udział w wystawie, bodaj najstarszemu urządziła swój dział Szwajcaria której wystawa obejmuje nie tylko dział drukarski i dziennikarski, ale jest równocześnie czynnikiem wybitnie propagandowym. Kto widzi dział szwajcarski, ten przekonywuje się nie tylko o racjonalnym urządzeniu drukarstwa w tym kraju, ale nabiera również ochoty do zwiedzenia niebotycznych Alp i pięknych oryginalnych dolin szwajcarskich. Tak samo postąpiły zresztą Szwecja, Danja, Austria, Norwegja. Wszystkie te kraje skorzystały z wystawy prasowej, by ściągnąć do siebie turystów, wnoszących do kraju pieniądze. Uczyniły to przeważnie sprytnie a wewnętrzne urządzenie ich pawilonów jest naprawdę gustowne i zachęcające do zwiedzenia wszystkich tych przedstawionych na wystawie kraj- obrazów.

Dział francuski, który pierwotnie wywoła w kołach francuskich pewne niezadowolenie uzupełniony został w ciągu ostatnich tygodni nowymi eksponatami i przedstawia się niezle. Wystawiono tam cały szereg pięknych dowodów kultury francuskiej od średnowiecza począwszy.

Najbardziej musi nas oczywiście interesować pawilon polski. Należy on do tych nielicznych pawilonów, które gotowe były, już w dniu otwarcia wystawy, jakkolwiek zarzucano mu wówczas, że jest niekompletny i zbyt monotonicznie urządzone. Dziś wiele uzupełniono i jakkolwiek daleko mu do gustownych urządzeń pawilonów szwajcarskiego norweskiego itp., to jednak na ogół sprawa

on wrażenie dodatnie. Przyznać trzeba, że organizatorzy działu polskiego najściślej trzymali się tematu i zamiast urządzać wystawę kraju, urządzili rzeczywistą wystawę prasy. Tymczasem pawilon polski wywołuje wrażenie wystawy poważnej i obliczonej na faktyczne informowanie zwiedzającego o stanie drukarstwa i dziennikarstwa polskiego. Dział ten niejednego z tych, którzy dotąd wiedzieli o Polsce jako o kraju zacołanym i dzikim, pszekona, że Polska od długich wieków żyje bujnym życiem duchowym i że mimo długoletniej niewoli umiała u siebie stworzyć prasę, która pod niejednym względem dorównuje prasie krajów starszych i bogatszych. Najmniej jednak uważamy, że należało więcej nacisku położyć na stronę propagandową, by tą drogą zachęcić turystów do zwiedzenia Polski.

Jeśli chodzi o szczegóły, to w dziale polskim widzimy stare druki z 10-go i 17-go wieku, dalej gazety pisane jeszcze gęsim piórem, potem pisma z czasów niewoli, wspomnienia z powstań i z okresu prześladowań i cenzury pruskiej i moskiewskiej.

Z natury rzeczy zwraca na siebie szczególną uwagę na dział sowiecki, urządzone zresztą w sposób bardzo krzykliwy. Wystawione są między innymi ukazy carów ograniczające wolność prasy. Jeśli dziś w Rosji pod tym względem nie jest lepiej to widocznie tradycja.

Z działów pozaeuropejskich stanowi bodaj największą atrakcję dział chiński przedstawiający najstarsze dzienniki na świecie. Obok niego dział japoński wykazuje szalone postępy tego kraju na polu dziennikarskim w ciągu ostat-

nich lat.

Ameryka pragnie zaimponować techniczem urządzeniem swoich drukarni. Wystawia więc zresztą w połączeniu z Szwajcariją, olbrzymie maszyny świadczące o gigantycznych rozmiarach drukarstwa w tem kraju.

Specjalne działy poświęcone są prasie katolickiej, Żydowskiej itd.

W jednym z działów przedstawionych jest redaktor z dobrych dawnych czasów kiedy nie było jeszcze agencji prasowych, telegramów itp.

Z ruchu Ch. Dem.

Zjazd Powiatowy Chrześcijańskiej Demokracji na powiat katowicki.

W niedzielę, dnia 9 września br., odbył się w sali „Domu Związkowego“ zjazd powiatowy, na który przybyło 75 delegatów z poszczególnych miejscowości powiatu katowickiego.

Zjazd zagał prezes Zarządu powiatowego, poseł p. Fojkis, witając obecnych serdecznymi słowami, następnie wygłosił p. poseł Janicki referat na temat ogólnej polityki państwowej. Referent w swoim referacie 2 godzinnym nakreślił obraz położenia Państwa Polskiego oraz położenie gospodarcze Wojew. Śląskiego. Przemówienie posła p. Janickiego przerywano burzliwymi oklaskami i przyjęte zostało z nadzwyczajnym aplauzem, w toku dyskusji przemawiali pp. Gałazka, Mildner, Lis oraz p. Nowakowski.

W następnym punkcie porządku dziennego wybrano Zarząd, w skład którego weszli: pp. poseł Fojkis-prezes Nowakowski, z Mysłowic-wiceprezes Sitek Franciszek, z Michałkowic-sekretarz, Dudek, inspektor z Michałkowic-skarbnik. Jako ławnicy weszli pp. Hosny z Makoszów, Kublok z Nikiszowca, dr. Dąbrowski z Katowic Piechulek z Katowic, Kunert, syndyk Związku Gmin z Katowic, Koczyba Alojzy z Nowej Wsi, Kozłowski, kierownik szkoły z Michałkowic.

W toku dyskusji poszczególni mówcy potępiali taktykę p. Korfanteo i uchwalili następującą rezolucję:

Zjazd zwraca się z prośbą do Zarządu Głównego Stronnictwa Ch. Dem., ażeby także zabronił grupie politycznej p. Korfanteo noszenia nazwy Ch. Dem.

Po ożywionej dyskusji przewodniczący zamknął posiedzenie hasłem „Szczęść Boże.“

KOŃCZYCE.

W ubiegłym tygodniu odbyło się zebranie Chrz. Dem. na które przybył p. poseł Fojkis. Po bardzo treściwym przemówieniu przyjęto szereg nowych członków i wybrano zarząd.

MAKOSZOWY.

W ub. tygodniu odbyło się zebranie Ch. Dem. w Makoszowach. Na zebraniu tem obszerny referat wygłosił p. poseł Fojkis. Po referacie i dyskusji wybrano zarząd.

MYSŁOWICE.

W ubiegłą sobotę zwołano zebranie Ch. Dem. w Mysłowicach. Jako referent przybył na zebranie członek Zarządu p. poseł Fojkis. Po obszernym referacie utworzono koło Ch. Dem., oraz wybrano zarząd.

TYCHY.

W ub. niedzielę, odbyło się zebranie Ch. Dem. w Tychach. Referat wygłosił p. Gacek, członek Zarządu Wojew. Po ożywionej dyskusji zapisano cały szereg członków, poczem zebranie w podniosłym nastroju zakonczono.

Abonujcie Gazetę Śląską

Kronika Śląska.

Poświęcenie kamieniołomów w Imielinie.

W dniu 10. b. m. odbyła się uroczystość poświęcenia kamieniołomów dolomitowych w Imielinie. Spółka „Dolomit” w Imielinie otrzymała zamówienie na dostawę kamieni na budowę katedry śl. Wobec tego sprowadziła nowoczesne maszyny i urządziła najmodniejsze mechaniczne warsztaty łupania kamienia. Rozpoczęcie pracy w tych kamieniołomach zapoczątkowano aktem uroczystego poświęcenia.

Aktu tego dokonał Biskup Śl. Ks. Lisiecki. Na uroczystości tą przybył również Wojewoda śl. dr. Grażyński, starosta powiatu pszczyńskiego dr. Zaleski, oraz przedstawiciel klubu Ch. Dem. poseł Janicki.

po przecięciu wstąpi przez wojewodę dr. Grażyńskiego ks. biskup dr. Lisiecki dokonał poświęcenia przedsiębiorstwa. Następnie wygłosił ks. biskup okolicznościowe przemówienie, podnosząc bogactwa Ziemi Śl. i życząc przedsiębiorstwu błogosławieństwa Bożego. Po zwiedzeniu Zakładów przez dostojnych gości i publiczność, p. wojewoda i ks. biskup udali się na pobliski kopiec, celem poświęcenia pomnika po poległych powstańcach.

Następnie po akcie poświęcenia w podniosłych słowach przemówił ks. biskup Lisiecki, a następnie zabrał głos p. wojewoda dr. Grażyński, który podniósł zasługi bojowników o wolność Polski i Śląska.

Po tej uroczystości odbyło się wspólne śniadanie w salce p. Bielskiego. podczas śniadania przemówił do licznych gości p. starosta dr. Zaleski. Następnie w imieniu klubu Ch. Dem. przemówił poseł Janicki, podnosząc dodatnie skutki harmonijnej współpracy pracodawców z pracownikami. Pomiędzy szeregiem innych mówców, przemówił również do zebranych burmistrz Mikołowa p. Koj. Przemówienia te szczególnie zaś posła Janickiego przyjęte zostały przez obecnych z wielkim aplauzem. Po skończonym śniadaniu wszyscy goście oraz zgromadzeni robotnicy rozeszli się w bardzo podniosłym nastroju.

BUDOWA DRÓG W POW. PSZCZYŃSKIM.

W bieżącym r. Wydział Pow. w Pszczynie przystąpił do budowy drogi bitumicznej na szlaku Kopciowice—Kosztowy. Jeszcze w tym roku zostanie ukończona trzy i pół klm. wspomianej szosy. Fakt powstania nowej drogi należy powitać z uznaniem gdyż droga ta łączyć będzie bezpośrednio Województwo Śl. z Województwem Krakowskim.

UROCZYSTOŚĆ ZW. PODOFICERÓW REZERWY W MIKOŁOWIE.

W dniu 2. b. m. odbyły się Mikołowie zawody strzeleckie Zw. Podoficerów Rezerwy, oraz delegatów z poszczególnych okręgów Wojew. Śl. Po powitaniu przybyłych uczestnicy uroczystości byli obecni na nabożeństwie, poczem w godz. południowych odbyły się szczelania piernikowe. Byli obecni: W imieniu p. Wojewody dr. Grażyńskiego—p. starosta dr. Zaleski, p. burmistrz miasta Koj, kapitan Łuczak, major Musiał i ks. prałat Skowroński oraz cały szereg wybitniejszych osobistości.

Piękną nagrodę dla zwycięzcy ufundował p. dyrektor Mandera. Również wielką sensację wywołała nagroda ufundowana przez p. Wojewodę Dr. Grażyńskiego.

Po przemówieniu starosty Pszczyńskiego dr. Zaleskiego nastąpiło rozdanie nagród. Nadmienić wypada, że uroczystość wypadła imponująco, oraz wywołała wielkie zainteresowanie ogółu Zw.

Poświęcony przez ks. Mateję Sekretariat Katolickich Towarzystw Polek

mieści się w Katowicach przy ul. Pocztowej №. 11 parter nalewo №. telefonu do Sekretariatu Tow. Kat. Polek 25.95.

Biuro czynne jest w dni powszednie od 9—13 w każdą środę od 15—17 udziela się dla członkiń bezpłatnie porad prawnych.

Za Zarząd Główny

P. Hyllowa

W. Pawłowska

przewodnicząca

skarbniczka

B. Szymkowiakówna sekretarka

Podoficerów Rezerwy.

Z POSIEDZENIA MAGISTRATU MIASTA MYSŁOWIC.

Magistrat myślowicki na swem posiedzeniu w dniu 4 bm. załatwił następujące sprawy: Uregulowano sprawy zarobków robotniczych dla robotników Gazowni Miejskiej. Akceptowano umowę z firmą „Kompas” w Katowicach w sprawie umieszczenia ogłoszeń o treści handlowej i przemysłowej na parkanach okalających Nową Centralną Targowicę w Mysłowicach. Rozpatrywano sprawę zaciągnięcia pożyczki ze Śląskiego Funduszu Gospodarczego na budowę nowego 4-piętrowego domu robotniczego przy ul. Rymera. Wykonanie modelu nowej Centralnej Targowicy dla Powszechnej Wystawy Krajowej zlecono Firmie Hincinger w Szopienicach. Pozatem przyjęto m. in. do zatwierdzającej wiadomości sprawozdanie z czynności ruchu i kasy Gazowni Miejskiej i Zakładu Wodociągów Miejskich za miesiąc lipiec 1928 r.

BUDOWA MOSTU NAD DOKAWĄ W JANKOWICACH.

Wydział Powiatowy w Pszczynie przystąpił do budowy mostu nad Dokawą w Jankowicach. Most ten będzie zbudowany z betonu i umieszczony zostanie na wysokich, 13. mtr. filarach, a to z tego powodu, że w miejscu tem i okolicy znajduje się tak zwana kurzawka. Prace przygotowawcze w ubiegłym tygodniu zostały już rozpoczęte.

Budowa mechanicznej piekarni w Wielkich Hajdukach.

Magistrat Wielkich Hajduk uchwalił wybudować gminną piekarnię mechaniczną systemu angielskiego. Piekarnia będzie miała na celu zaopatrzenie w tanie pieczywo ludność robotniczą, wojsko oraz młodzież szkolną. Kredyt na powyższy cel udzielił częściowo Rząd centralny, a częściowo Śl. Urząd Woj.

Piekarnia ta będzie 3-piętrowym okazałym gmachem. Na parterze mieścić się będzie sala do ekspedycji łaźienki i szatnia dla urzędników; na pierwszym piętrze — wielkie piece, które będą dziennie wypiekać 30 tys. kg. chleba i 5 tys. kg. bułek; drugie piętro zajmą maszyny do wyrabiania ciasta, krajania ważenia pieczywa. Na trzecim piętrze ustawione będą maszyny do czyszczenia mąki oraz specjalne zbiorniki mąki.

Budowę piekarni już rozpoczęto. Otwarcie nastąpi w maju 1929 r. Koszta budowy wyniosą 1.500 000 zł.

W najbliższych dniach budowę piekarni zwiedzi P. Wojewoda dr. Grażyński. Podobną piekarnię mechaniczną buduje obecnie Warszawa, kosztem 7 milionów zł. Piekarnia warszawska wypiekać będzie dziennie około 50 tys. kg. pieczywa.

Do wiadomości właścicieli i handlarzy koni w Mysłowicach.

Właściciele i handlarze koni są obowiązani do zgłaszania w terminie 14 dniowym: faktu nabycia konia, innych zmian dotyczących posiadania konia jak np. padnięcie kradzież itp., zmiany miejsca stałego postoju konia przedstawiając w każdym wypadku dowód tożsamości konia. Wszelkie zmiany dotyczące posiadania konia należy zgłosić w Biurze Wojskowym przy Magistracie myślowickim, pokój 22. Przekroczenie przepisów meldunkowych będzie karane w myśl obowiązujących przepisów karnych.

Z posiedzenia Magistratu m. Katowice.

Ostatnie posiedzenie Magistratu m. Katowic odbyło się we wtorek, 4-go września r. b. Na posiedzeniu tem Magistrat przyjął do wiadomości zarządzenie p. Wojewody, odraczające wybory do Rady miejskiej na podstawie § 79 ordynacji miejskiej i obowiązującej ustawy wyborczej dla gmin.

Zgodzono się na zaciągnięcie pożyczki ze Śl. Funduszu Gospodarczego w wysokości 300.000 zł. na budowę domów robotniczych i urzędniczych.

Urzędowi budowlanemu polecono opracowanie projektu urządzenia pływalni i plaży na terenie parku Kościuszki. Uchwalono dodatek dla urzędników, dozorujących budowlę. Uchwała ta powinna uzyskać zgodę Rady miejskiej. Sprawę obsadzenia stanowiska kierownika przemysłowej szkoły do kształcącej przekazano kuratorjum tego zakładu. Bokserskiemu Klubowi Sportowemu, wysyłającemu swoich przedstawicieli na zawody sportowe do Szwecji, udzielono subwencji w wysokości 1.500 zł.

Zatwierdzono przydział budynków szkolnych szkołom wydziałowym: nowy budynek przydzielono szkołom męskim, a stary budynek, w którym mieści się szkoła gospodarcza, oddano szkołom żeńskim.

W dalszym ciągu obrad ustalono szereg sił nauczycielskich w szkołach wydziałowych i wybrano komisję w sprawie zniesienia paralelek w szkołach wydziałowych, do której weszli: pp. wiceprezydent miasta Szkudlarz, radca Grajek i radca Jasionek.

Sprawę wydzierżawienia trzech

składów w domach urzędniczych przy ul. Raciborskiej przekazano specjalnej komisji, która orzeknie, jakiego rodzaju składy mają tam się mieścić; piekarnię wydzierżawiono piekarzowi Śniechockiemu.

Jubileusz gminy Sucha Góra w powiecie tarnogórskim

W ubiegłą niedzielę gmina Sucha Góra w powiecie tarnogórskim obchodziła rzadką uroczystość, rocznicę 150 letniego swego istnienia. Po uroczystym nabożeństwie, które odbyło się w kościele parafjalnym w Radzionkowie i na którym ks. proboszcz Knosala wygłosił okolicznościowe kazanie, odbyła się następnie zabawa ludowa na wolnym powietrzu w Suchej Górze. W toku uroczystości popołudniowej, liczne gminy okoliczne przysłały swoich reprezentantów. Również Śl. Rada Wojewódzka przysłała swego delegata w osobie posła Janickiego, zaś Wydział Powiatowy reprezentowany był przez wicestarostę p. Wedla. Do zebranych przemówił prezes komitetu p. Holeczek, witając wszystkich przybyłych w bardzo serdecznych słowach. P. Wedel wręczył następnie dyplomy dla zasłużonych obywateli Suchej Góry. **W Imielniu Rady Wojewódzkiej przemówił p. poseł Janicki, podnosząc znaczenie pracy Zarządów Komunalnych oraz polskość gminy Suchej Góry** w czasach plebiscytowych. Po tych przemówieniach ubodzy gminy otrzymali małe wsparcie pieniężne. Po wspólnem zdjęciu fotograficznym wszyscy uczestnicy uroczystości bawili się do późnego wieczora.

Uroczyste poświęcenie Domu Starców w Suscu.

Naczelnik gminy p. Godziek w Suscu ufundował własnym kosztem dom dla starców. W dniu 26 sierpnia odbyła się uroczystość poświęcenia tego domu. W uroczystości tej wzięli udział w im. Wojewody Śl. -p. dr. Zaleski, starosta pszczyński, ks. proboszczowie Kulik, Zajac i Ronau. Nadmienić wypada, że naczelnik gminy p. Godziek jest w gminie lubiany i znany jako długoletni społecznik. Starosta pszczyński udzielił na cel budowy domu 25 tys. zł. pożyczki.

Budynek przedstawia się okazale, jest jednopiętrowy i mieści w sobie piękną kaplicę. Po poświęceniu domu, fundator p. Godziek przyjął przybyłych gości w swoim prywatnym mieszkaniu, gdzie odbyła się wspólna i miła pogawędka. Podkreślić należy, że p. starostina dra. Zaleska ofiarowała na pamiątkę dla nowej kaplicy ładne świeczniki.

Z Wydziału Pow. w Pszczynie.

Na ostatniem posiedzeniu Wydziału pow. w Pszczynie powzięto uchwałę, udzielić dla zw. pożarniczych w pow. Pszczyńskim znacznieszego kredytu na zakup urządzeń technicznych. Uchwała powyższa zapadła dzięki p. staroście dr. Zaleskiemu. Podkreślić należy, że w pow. Pszczyńskim pożarnictwo rozwija się należycie, gdyż p. Starosta dr. Zaleski dokłada wszelkich starań, aby poszczególne strażyska zostały wyekwipowane w dostateczne przyrządy techniczne.

Usunięcie polskiego organisty w Golasowicach.

Przez szereg lat był w gminie Golasowice jako organista kierownik szkoły p. Dziubek. Od pewnego czasu powstał w tejże gminie Związek Polaków, na czele którego stanął p. Dziubek. Okoliczność ta osobom wrogo usposobionym Państwu Polskiemu dała powód do utrudnienia p. Dziubkowi w dalszem sprawowaniu urzędu jako organisty. Niedość na tem, że pewni osobnicy starali się kłaść kłody pod nogi p. Dziubkowi, lecz nawet postarali się u czynników odgrywających w tamtejszej gminie kościelnej o usunięcie p. Dziubka z zajmowanego stanowiska. Poczynania, tych osobników, których narazie nie wymieniamy, uwieńczone zostały dla nich pomyślnym rezultatem, gdyż p. Dziubek w niedawnym czasie został z swego stanowiska zwolniony.

Fakt powyższy powiększa cały szereg innych faktów, które niezbitnie udowodniają, że pewni obywatele polscy o przekonaniu niemieckiem starają się o wprowadzenie polityki do nawy kościelnej.

Na tem miejscu należałoby zwrócić uwagę czynnikom miarodajnym, aby sprawą powyższą się zainteresowały i położyły kres szkodliwej robocie, która może zniechęcać najlojalniejszych obywateli do Państwa Polskiego.

O podwyżkę płac urzęd. w przemyśle.

Wyznaczona na dzień 8 bm. rozprawa przed Komisją Arbitrażową w Katowicach w sprawie podwyżki płac pracowników umysłowych w przemyśle o odszkodowania za mniejwartościowe mieszkania oraz osobnej taryfy dla dozorców nie podlegających ubezpieczeniu pracowników umysłowych, nie odbyła się z powodu nieprzybycia członków komisji ze strony pracodawców. Komisja wyznaczyła wobec tego, rozprawę na piątek 14 bm. o godz. 16-tej popołudniu.

Katowice projektują budowę pływalni miejskiej w Parku Kościuszki.

Od dłuższego już czasu istnieje projekt wybudowania w Parku Miejskim w Katowicach nowoczesnej pływalni. W tym celu po odrzuceniu dawniejszych projektów miejski zarząd budowlany otrzymał od Magistratu zlecenie wypracowania nowego projektu, w myśl którego do tego celu ma być zużyty staw na północnym krańcu Parku Kościuszki. Planuje się rozbudowę basenu do rozmiarów 100X800 metrów. Poza to projektuje się wycementowanie całego basenu. Wreszcie istnieje również zamiar wybudowania garderób, kiosku oraz odskoczni. Zamiar ten należy, powitać z zadowoleniem.

Konferencja działaczy Ch. Dem.

W dniu 1. b. m. pod przewodnictwem posła Jnickiego odbyła się konferencja działaczy Stronictwa oraz posłów do Sejmu Śl. Chr. Dem. Do zebranych przemówił serdecznie p. poseł Janicki. Następnie wygłoszali swe fachowe referaty p. Piechota, p. Kusiński, i Noras. Po referatach odbyła się bardzo interesująca i rzeczowa dyskusja, w której wszyscy obecni brali udział. Obecny poseł Chr. Dem. wyrażono pełne zaufanie.

Następnie toczyła się pogawędka przyjacielska, po której wszyscy pokrzepieni na duchu rozjechali się do swych domów.

Poświęcenie Sztandaru Inwalidów wojennych w Rozdzieniu -- Szopienicach.

W ubiegłą niedzielę odbyło się poświęcenie sztandaru inwalidów wojennych w Szopienicach. Na uroczystość tą zjechała się wielka liczba kół i delegatów, jako też i przedstawiciele władz i instytucji społecznych. Zarząd Wojewódzki Związku Inwalidów reprezentował prezes związku p. poseł Karkoszka. W imieniu klubu Chrześcijańskiej Demokracji przemówił p. poseł Fojkis, witany owacyjnie przez obecnych. Wszyscy uczestnicy zjazdu w uroczystym nastroju bawili się do późnego wieczora i rozeszli się w bardzo podniosłym nastroju.

Katowice--Brynów.

Wielkie zebranie obywatelskie odbyło się w niedzielę 2. b. m. w Brynowie, na którym przemawiał, zaproszony przez wszystkich obywateli poseł **St. Janicki**. Referent wyjaśnił najpierw sprawę płacenia czynszów w domach rodzinnych i wykazał, że w myśl śląskiej ustawy o ochronie lokatorów pomieszkani w domach rodzinnych podlegają tej ustawie i czynsze w tych domach winny być płacone odpowiednio do czynszów przedwojennych.

Następnie mówca w półtorogodzinnym referacie omówił ogólne sprawy polityczno gospodarcze w Państwie i na Śląsku, za co został wynagrodzony wielkim aplauzem.

Rekolekcje dla duchowieństwa.

Rekolekcje dla duchowieństwa w Kokoszycach będą trwały od 24 bm. do 28 bm. Zgłoszenia przyjmuje „Księżówka Śląska“ w Kokoszycach. pow. Wodzisław.

W Dziedzicach rekolekcje będą trwałe od 24 do 28 bm. i od 22 do 26 października br. Zgłoszenia przyjmuje „Dom Rekolekcyjny OO. Jezuitów“ w Dziedzicach.

Życzenie Ks. Biskupa Liseckiego dla teatru Polskiego w Katowicach.

J. E. K. Biskup Dr. Lisecki nadesłał Zarządowi Towarzystwa Przyjaciół Teatru Polskiego w Katowicach następujące pismo:

Dziękuję uprzejmie za łaskawe zaproszenie na otwarcie nowego sezonu teatralnego. W uroczystości tej jednak udziału wzięść nie mogę z powodu odbywającego się równocześnie w Częstochowie Kongresu Eucharystycznego.

Przesyłam na rozpoczęający się sezon życzenia łaski i błogosławieństwa Bożego, by z naszego przybytku sztuki serca i dusze ludzkie złościły promienie prawdziwego piękna i dobra, tego dobra i piękna, które jest odbłaskiem piękna i dobra Bożego, na pokrzepienie i uszlachetnienie człowieka.

Arkadiusz Lisecki m. p.
Biskup.

W sprawie egzaminu Konkursowego do Akademii Górniczej.

Stow. Studentów Akademii Górniczej podaje do wiadomości zainteresowanych, że kurs przygotowawczy z matematyki i fizyki rozpoczyna się 15 bm. w lokalu Stow. o godz. 9-tej rano. Kurs prowadzić będą asystenci A. G. Opłata za całkowity kurs wynosi 20 zł. Zgłoszenia w Stow. Stud. Akad. Górn. w Krakowie ul. Retoryka 1 pisemne lub osobiste codziennie o godz. 13-tej.

Śląski Urząd Wojewódzki
w Katowicach
L. P. O.

Konkurs

Śląski Urząd Wojewódzki rozpisuje niniejszym konkurs na posadę dyrektora dla Śląskiego Zakładu Wychowawczego w Cieszynie.

O posadę tą ubiegać się mogą obywatele Rzeczypospolitej Polskiej z odpowiednimi kwalifikacjami.

Z posadą tą połączone są pobory grupy 7--6 unormowane ustawą z dnia 9.10. 1923r. (Dz. U. R. P. №. 116 poz 924) o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych z wszystkimi dodatkami wojewódzkimi.

Do podań, które wnosić należy do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego--Wydział Pracy i Opieki Społecznej--w Katowicach do dnia 15. 9. 1928 r. powinny być dołączone:

1. poświadczenie obywatelstwa polskiego,
2. świadectwo lekarza powiatowego o stanie zdrowia.
3. życiorys curriculum vitae.
4. świadectwa z ukończonych studjów oraz
5. świadectwa z dotychczasowej służby.

Przy równych kwalifikacjach pierwszeństwo będą mieli kandydaci pochodzący z Województwa Śląskiego.

Kandydat musi odbyć roczny czas próbny.

Wojewoda
Dr. Grażyński m. p.

Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach

L. P. O. 1133)64.

Konkurs.

Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach rozpisuje konkurs na posadę

sekretarza

przy Śląskim Zakładzie Głuchoniemych w Rybniku.

O posadę tą ubiegać się mogą kandydaci, którzy nie przekroczyli 30-go roku życia i posiadają znajomość księgowości i rachunkowości oraz pisanie na maszynie.

Z posadą tą połączone są pobory grupy XI--X unormowane ustawą z dnia 9. 10. 1923 r. (Dz. U. R. P. №. 116 poz. 924) o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych z wszystkimi dodatkami wojewódzkimi.

Do podań, które wnosić należy do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego--Wydział Pracy i Opieki Społecznej w Katowicach do dnia 15. 9. 1928 winny być dołączone:

- 1) dokument obywatelstwa,
- 2) życiorys,
- 3) świadectwo z ukończonych kursów oraz dotychczasowej służby.

Przy równych kwalifikacjach pierwszeństwo będą mieli kandydaci, pochodzący z Województwa Śląskiego.

Ustalenie nastąpić może po jednorocznej zadawalającej służbie.

Za Wojewodę:
Dr. Hełmski m. p.
p. o. Naczelnika Wydziału P. O.

J. Beczała, Pszczyna.

Poleca rowery, maszyny do szycia, instrumenty muzyczne oraz przybory mechaniczne. Wszelkie reperacje wykonuje się we własnych warsztatach.

Ceny konkurencyjne   Obsługa szybka

Czytajcie Gazetę Śląską!

Powiatowa Szkoła Gospodarstwa Domowego w Starej--wsi, poczta Pszczyna przyjmie jeszcze kilka

dziewcząt

ponad lat 15 na kurs 1928)29.

Zgłoszenia należy nadsyłać natychmiast. Kierownictwo Szkoły.

Przewodniczący
Wydziału Powiatowego

Dr. Zaleski.

L. Pr. 3501.

Konkurs.

Śląski Urząd Wojewódzki ogłasza

konkurs

na posadę referenta rolniczego z akademickim wykształceniem rolniczym i kilkuletnią praktyką. Do stanowiska przywiązane są pobory grupy VII wzgl. VIII urzędników państwowych.

PP. Reflektanci zechcą wnieść podanie do Wydziału Prezydyjnego Śląskiego Urzędu Wojew. w Katowicach w terminie do dnia 30-go września 1928, do których należy dołączyć

1. metrykę urodzenia.
2. świadectwa szkolne z ukończenia wyższej szkoły rolniczej (n. p. studjum rolnicze przy Uniwersytecie Jagiellońskim, lub równorzędnych, wyższych zakładach naukowych
3. poświadczenie odbycia praktyki.
4. poświadczenie obywatelstwa polskiego
5. świadectwo zdrowia, wydane przez lekarza rządowego.
6. dokładny życiorys udokumentowany świadectwami itp. dowodami

Pierwszeństwo mają kandydaci, obznajomieni z ustawodawstwem agrarnym b. dzielnicy pruskiej, a nadto przy równych kwalifikacjach zastrzega się pierwszeństwo pochodzącym z obszaru Województwa Śląskiego.

Za Wojewodę
Dr. Saloni, m. p.
Naczelnik Wydziału

Pierwsza Krajowa Wytwórnia Gumowych Cukierków „Sanitas”

Goczałkowice--Zdrój G. Śl.

Pastyłki „Sanitas“ są najradykałniejszym środkiem przeciwko kaszlu, astmie, chorobom gardlanym, zawierają w sobie mentol eukaliptus natrium, kalium, calcium, magnesium, brom i jod.

Żądajcie wszędzie.

Żądajcie wszędzie.

Wydawca St. Janicki Katowice ul. Marszałka Piłsudskiego 43. Czcionkami wydawcy w Drukarni „Vita“ w Katowicach. Za redakcję odpowiada Józef Piechota w Pszczynie.